

مراحل انجام معاملات آتی سکه در بورس کالای ایران

۱- دریافت کد مشتری در بورس کالا

اولین قدم برای انجام معاملات در بورس کالا تکمیل مشخصات مشتری جهت دریافت کد در بورس کالا است. این مرحله فقط برای یک بار انجام می‌گیرد و ضرورت دارد هر مشتری در بورس کالا، از طریق کارگزار خود اقدام به دریافت کد نماید.

مدارک لازم برای دریافت کد مشتری، برای مشتریان حقیقی یا حقوقی متفاوت است:

مدارک و اطلاعات لازم جهت دریافت کد (اشخاص حقیقی)

- اصل و فتوکپی شناسنامه
- اصل و فتوکپی کارت ملی
- تکمیل فرم درخواست کد مشتریان حقیقی (شامل اطلاعاتی از قبیل: کد ملی، شماره حساب بانکی فرد متقاضی، آدرس و کد پستی، تلفن تماس)
- تکمیل فرم احراز هویت مشتریان حقیقی
- تکمیل فرم اقرارنامه یا بیانیه ریسک
- افتتاح حساب در اختیار (عملیاتی) در یکی از بانکهای عامل تسویه معرفی شده از طرف بورس کالا جهت تسویه وجوه توسط اتاق پایاپای
- فرم معرفی اطلاعات حسابهای بانکی مشتری

مدارک و اطلاعات لازم جهت دریافت کد (اشخاص حقوقی)

- اصل و فتوکپی روزنامه رسمی ثبت شرکت
- اصل و فتوکپی روزنامه رسمی آخرین تغییرات شرکت
- فتوکپی شناسنامه و کارت ملی اعضای هیئت مدیره شرکت
- فتوکپی اساسنامه شرکت

- تکمیل فرم درخواست کد مشتریان حقوقی (شامل اطلاعاتی از قبیل: آخرین ترکیب اعضای هیئت مدیره، لیست سهامداران دارای سهام ۱۰٪ و بالاتر، صاحبان امضای مجاز، ارائه شماره حساب جاری شخص حقوقی و حساب غیر جاری (وکالتی) جهت پیش دریافت)
- تکمیل فرم احراز هویت مشتریان حقوقی
- ارائه آخرین صورتهای مالی و گزارش حسابرس قانونی
- کپی کارت اقتصادی شرکت
- اعلام شناسه ملی شرکت (قابل دریافت از اداره ثبت شرکتها)
- تکمیل فرم اقرارنامه و بیانیه ریسک
- افتتاح حساب در اختیار (عملیاتی) در یکی از بانکهای عامل تسویه معرفی شده از طرف بورس کالا جهت تسویه وجوه توسط اتاق پایاپای
- فرم معرفی اطلاعات حسابهای بانکی مشتری

۲- مراحل خرید

واریز وجه تضمین اولیه به حساب در اختیار (عملیاتی)

مبلغ وجه تضمین اولیه از طریق اطلاعیه های صادره توسط شرکت بورس کالای ایران تعیین می گردد.

تکمیل فرم ثبت سفارش مشتریان

برای هر بار معامله می بایست فرم ثبت سفارش توسط مشتری تکمیل گردد. در این فرم مشتری مشخصات دقیق ماه قرارداد مورد نظر، نوع موقعیت تعهدی، تعداد قرارداد، نوع سفارش، قیمت و اعتبار سفارش مورد نظر و وجه تضمین واریزی به حساب در اختیار (عملیاتی) را مشخص می نماید.

- سفارشات می توانند به صورت کتبی، تلفنی، اینترنتی و یا سایر روش های تعیین شده توسط بورس انجام شوند.
- ماه قراردادهای آتی شامل تمام ماه های سال می گردد.
- نوع موقعیت تعهدی شامل موقعیت تعهدی خرید و موقعیت تعهدی فروش می گردد.

تعهد خرید :

مشتری می تواند با سفارش به کارگزاری اقدام به سفارش تعهد خرید سکه بنماید. پس از ورود سفارش در سامانه معاملاتی در صورت وجود سفارش تعهد فروش سکه، قرارداد آتی بین دو طرف منعقد می شود.

تعهد فروش :

مشتری می تواند با سفارش به کارگزاری اقدام به سفارش تعهد فروش سکه بنماید. پس از ورود سفارش در سامانه معاملاتی در صورت وجود سفارش تعهد خرید سکه، قرارداد آتی بین دو طرف منعقد می شود.

انواع سفارشات از لحاظ شرایط قیمتی

سفارشات از لحاظ شرایط قیمتی به سفارش به قیمت معین و سفارش به قیمت بازار تقسیم می گردند.

- سفارش به قیمت معین: سفارشی است که باید در قیمت تعیین شده توسط مشتری یا قیمت بهتر انجام شود.
- سفارش به قیمت بازار: سفارشی است که مشتری تعیین می کند در قیمت بازار معامله شود.

انواع سفارشات از لحاظ اعتبار

سفارشات از لحاظ اعتبار به انواع ذیل قابل تقسیم اند.

- اعتبار جلسه معامله: اعتبار این سفارش تا پایان جلسه معاملاتی خواهد بود.
- اعتبار روزانه: اعتبار این سفارش تا پایان روز معاملاتی ثبت سفارش می باشد. (جلسات متعدد معاملاتی طی روز)
- اعتبار تا زمان ابطال: اعتبار این سفارش تا زمان حذف آن توسط مشتری خواهد بود.
- اعتبار تا زمان تعیین شده: اعتبار این نوع سفارش تا زمان تعیین شده در سفارش می باشد. (هم اکنون در بورس کالا سفارشات مشتریان فقط تا پایان جلسه معاملاتی اعتبار دارد).

۳- تحویل و تسویه

تمامی دارندگان موقعیت تعهدی باز، باید در مهلت مقرر نسبت به ارائه گواهی آمادگی تحویل (۲روز کاری قبل از آخرین روز معاملاتی هر نماد) به اتاق پایاپای از طریق کارگزار اقدام نمایند.

- دوره معاملات از تاریخ مندرج در اطلاعیه معاملاتی قرارداد تا ۵ روز قبل از پایان ماه قرارداد می باشد.
- تاریخ تحویل از اولین روز کاری پس از آخرین روز معاملات تا پایان ماه قرارداد می باشد.
- کلیه دارندگان موقعیت تعهدی باز پس از ارائه گواهی آمادگی تحویل وارد مرحله تحویل و تسویه نهایی می شوند.
- دارندگان موقعیت تعهدی فروش موظفند طی روز کاری پس از آخرین روز معاملاتی در زمان مشخص شده، به بانک عامل مراجعه و سکه های خود را به کارشناس مربوطه تحویل و رسید تحویل سکه را دریافت کنند.
- دارندگان موقعیت تعهدی خرید می بایست تا ساعت ۱۲ همان روز کل وجه لازم متناسب با تعداد قراردادهای اتخاذ شده را به حساب عملیاتی خود واریز نمایند و ۲ روز کاری پس از آخرین روز معاملاتی به بانک عامل مراجعه و در صورت عدم نکول فروشنده، نسبت به تحویل سکه ها اقدام نمایند.
- استاندارد سکه های قابل تحویل بر اساس استاندارد بانک مرکزی با عیار ۹۰۰ در هزار با وزن ۸/۱۳۳ گرم می باشد.
- مبنای تحویل کالا، سکه ضرب آخرین سال می باشد.
- اطلاعات، شرایط و چگونگی فرایند تحویل نزدیک به تاریخ سررسید هر نماد معاملاتی از طریق بورس کالای ایران اعلام می گردد.

۴- کارمزدها و جرایم

کارمزد معاملات برای هر قرارداد شامل:

- ۱۰۰۰۰ ریال بورس کالا
- ۱۶۰۰۰ ریال کارگزار

- ۴۰۰۰ ریال سازمان بورس و اوراق بهادار و جمعا مبلغ ۳۰۰۰۰ ریال می باشد.
- کارمزد تسویه و تحویل برای هر قرارداد ۵۰۰۰۰ ریال می باشد.
- جریمه عدم ارائه گواهی آمادگی به تحویل از طرف دارندگان موقعیت تعهدی باز خرید و فروش به میزان ۱٪ ارزش کل قرارداد براساس قیمت تسویه همان روز معاملاتی قرارداد آتی می باشد.
- جریمه عدم ارائه رسید انبار از طرف فروشنده ۱٪ ارزش قرارداد بر اساس قیمت تسویه آخرین روز معاملاتی است که به نفع خریدار کسر می گردد. همچنین در صورتی که قیمت بازار نقدی دارایی پایه از قیمت تسویه آخرین روز معاملاتی بیشتر باشد، تفاوت این دو نرخ به نفع خریدار از فروشنده اخذ می گردد.
- جریمه عدم واریز وجه ارزش قرارداد بر اساس قیمت تسویه آخرین روز معاملاتی از طرف خریدار ۱٪ ارزش قرارداد می باشد که به نفع فروشنده از حساب خریدار کسر می گردد. همچنین در صورتی که قیمت بازار نقدی دارایی پایه از قیمت تسویه آخرین روز معاملاتی کمتر باشد، تفاوت این دو نرخ به نفع فروشنده از خریدار اخذ می گردد.
- در تمامی موارد فوق کارمزد تسویه و تحویل هر دو معامله به نفع بورس از مشتری نکول کننده دریافت می شود.
- قرارداد های آتی سکه مشمول مالیات بر ارزش افزوده نمی گردد.

۵- سایر نکات حائز اهمیت

- سقف مجاز موقعیت های باز برای اشخاص حقیقی ۱۰۰ قرارداد در هر ماه قرارداد و برای اشخاص حقوقی معادل اشخاص حقیقی و قابل افزایش تا ۱۰٪ سرمایه ثبتی شرکت و محدود به ۲۰٪ موقعیتهای تعهدی باز در بازار.
- مجموع موقعیت های معاملاتی باز کل بازار، حداکثر به میزان مجموع سکه های طلا تمام بهار آزادی طرح جدید ضرب شده می باشد. ساعات و روزهای انجام معاملات در بورس توسط هیات مدیره بورس تعیین و اعلام می گردد
- در حال حاضر ساعات معاملات روزهای شنبه تا چهارشنبه از ساعت ۱۰ الی ۱۸ و پنج شنبه ها از ساعت ۱۰ الی ۱۶ می باشد.

- ثبت سفارش مشتریان توسط کارگزار با توجه به اولویت زمانی در سامانه معاملات صورت می پذیرد. باید توجه داشت سفارشات مشتریان براساس اولویت قیمت و در صورت تساوی قیمتها براساس اولویت زمانی ورود سفارش به سامانه معاملات اجرا می شود.
- سفارشات از طریق سامانه معاملات پذیرفته می گردد که به ازاء هر قرارداد وجه تضمین اولیه تعیین شده در حساب عملیاتی موجود باشد.
- جهت اخذ موقعیت تعهدی جدید نیاز به واریز وجه تضمین اولیه مجدد می باشد، اما درخصوص بستن موقعیت تعهدی باز نیازی به واریز وجه تضمین اولیه نمی باشد.
- انجام معاملات مکرر با توجه به شرایط مذکور مقدور می باشد.
- پس از پایان ساعات معاملات با توجه به دستورالعمل موجود قیمت تسویه روزانه توسط بورس محاسبه و اعلام می گردد و عملیات بروزرسانی حسابها انجام می شود .
- طی عملیات بروزرسانی حسابها بر مبنای آخرین قیمت تسویه روزانه سود یا زیان حاصله در اثر اتخاذ قرارداد آتی در طی روز توسط اتاق پایاپای در پایان جلسه معاملات به حساب عملیاتی مشتری واریز و یا کسر می شود. بدین معنی که تفاوت قیمت تعهد شده در قرارداد آتی با قیمت تسویه روزانه و متناسب با اندازه قرارداد، توسط اتاق پایاپای به حساب عملیاتی در صورت سود واریز و یا در صورت زیان کسر می گردد.
- اندازه هر قرارداد آتی ۱۰ سکه می باشد.
- حد نوسان قیمت روزانه در قراردادهای آتی سکه حداکثر $\pm 0.5\%$ با توجه به قیمت تسویه روز قبل می باشد.
- حداقل تغییر قیمت سفارش ۵۰۰۰ ریال برای هر سکه می باشد.
- پس از انجام عملیات تسویه روزانه و بروزرسانی حسابها و در صورت تحمل زیان از طرف مشتری، در صورتی که وجه تضمین موجود در حساب عملیاتی ایشان کمتر از حداقل وجه تضمین اولیه گردد اختطاریه افزایش وجه تضمین صادر میگردد و از طریق کارگزار به اطلاع مشتری میرسد و مشتری می بایست تا یک ساعت قبل از پایان جلسه معاملاتی روز بعد وجه تضمین جبرانی را به حساب عملیاتی خود واریز نماید یا با اتخاذ موقعیت معکوس نسبت به بستن موقعیت های تعهدی باز خود اقدام نماید.
- حداقل وجه تضمین اولیه معادل 70% وجه تضمین اولیه تعیین شده از طرف بورس می باشد.

- وجه تضمین جبرانی مبلغی است که مشتری باید برای رساندن موجودی حساب عملیاتی خود تا سطح وجه تضمین اولیه به ازاء هر قرارداد پرداخت نماید.
- در صورت عدم واریز وجه تضمین جبرانی یا بستن موقعیت تعهدی باز از سوی مشتری، بنا بر دستور اتاق پایاپای و بدون توجه به خواست مشتری، کارگزار موظف به بستن موقعیت های باز مشتری برای تامین وجه تضمین جبرانی می باشد.
- ممکن است با توجه به شرایط بازار، کارگزار موفق به بستن موقعیت های باز مشتری در مهلت مقرر نگردد. در این شرایط موقعیت های باز مشتری توسط ناظر بازار در بازار جبرانی مطابق با دستورالعمل بازار جبرانی بسته می شود.
- بازار جبرانی متشکل از ۶ دوره ۱۰ دقیقه ای حراج تک قیمتی و با حد نوسان قیمت از $3 \pm$ تا $27 \pm$ می باشد.
- قیمت معاملات در بازار جبرانی تاثیری در محاسبه قیمت تسویه روزانه ندارد.